

ШМК-нын хуралынга корген Протокол № <u>1</u> <u>Монгуш</u> /Монгуш С.О./ « <u>31</u> » <u>08</u> 2024 ч.	Директорнун ооредилге талазы-биле оралакчызы чопшээрээн <u>Кар</u> /Кара-оол Р.Ю./ « <u>31</u> » <u>август</u> 2024 ч.	Школа директорунун <u>100</u> дугаарлыг доктаалы-биле бадылаан <u>Кар</u> /Ондар О.Б./ « <u>31</u> » <u>08</u> 2024 ч.
---	---	---

ТЫВА ДЫЛ ЭРТЕМИНГЕ АЖЫЛЧЫН ПРОГРАММА

Класс: 7

Ооредилге номунун автору, ундурген чери, унген чылы:

Е.М.Куулар, Т.Б.Оюн, Ч.А.Сарыглар

Кызыл: Национал школа хогжудер институт, 2023

Ажылчын программаны
тыва дыл, чогаал башкызы
Ооржак А.К. кылган

2024-2025 ооредилге чылы

Аннотация к рабочей программе по родному (тувинскому) языку, 5-9 классы

Тыва дылды өөредириниң тайылбыр бижии

Тыва дыл эртеминге ажылчын программаны Тыва Республиканың Өөредилге болгаш эртем яамызының Национал школа хөгжүдөр институтунуң Өөредилге-методиктиг чөвүлелиниң сүмелээни «Тыва дылга болгаш харылзаалыг чугаа сайзырадылгасы. Чижек ажылчын программалар, 2018. Кол ниити өөредилге (5-9 класстар)” деп документиге даянып тургускан.

Ук ажылчын программаны ӨФКС-тиң негелделеринге дүүштүр филология эртемнериниң кандидаты, доцент К.Б.Доржу, Кызылдың 9 гимназиязының башкызы Ч.А. Сарыглар ажылдап кылганнар.

5-9 класстарга ажыглаар өөредилге номнары, оларның авторлары:

5-ки класс- «Тыва дыл», К., 2014 ч., К.Б.Доржу, Н.Д.Сувандии, А.Б.Хертек, Б.Ч.Ооржак, Ч.А.Сарыглар, М.В.Бавуу-Сюрюн.

6 класс- “Тыва дыл”, 2015 ч., М.В.Бавуу-Сюрюн, К.Б.Доржу, А.Б.Хертек, Б.Ч.Ооржак.

7 класс- “Тыва дыл”, К., 2007 ч., Д.А.Монгуш, К.Б.Доржу.

8-9 класс- “Тыва дыл”, К., 2001 ч. М.Д.Биче-оол, Д.А.Монгуш, М.В.Бавуу-Сюрюн, А.К.Ойдан-оол.

Тыва дыл – Азия диптиң төвүндө чурттап чоруур түрк дылдыг чоннарның төлээзи болур тыва чоннуң төрөөн дылы. Тыва дыл ук чоннуң аразында кол харылзажылга дылы болуп, ниитилелдин аңгы-аңгы адырларында, эң ылаңгыя культура болгаш эртем төптөринде ажыглаттынып болгаш амыдыралдың янзы-бүрү негелделерин хандырып чоруундан аңгыда, дараазында хүлээлгелерни база күүседип турар:

- тываларның салгалдарының аразында харылзажылганың база бир аргазы бооп;
- тываларның өгбелериниң чүс-чүс чылдарда аас чугаа дамчыштыр салгап ап келгени тыва улустуң байлак аас чогаалының хөй янзы жанрларының шыгжаттынып, кадагалаттынганы дыл болуп;

- амгы үеде нептереп турар массалыг чепсектерниң, уран чүүл база культураның хөй аңгы хевирлери (жанрлары) байлаа-биле ажыглаттынып;

- сөс болгаш чечен чогаалдың чогааттынып, нептереп турарының бадыткалы болуп;

- өске эртемнерни шиңгээдип алырынга өзек болбушаан, уругларның бүгү талазы-биле сайзыралынга идиг болуп;

- эртемде чаа ажыдыышкыннарның дылы болбушаан;

- амыдыралдың аңгы-аңгы адырларындан бүгү информация, медээлерни дамчыдар болгаш чыырының кол аргазы болуп, тыва чонга бараан болуп чоруур.

Тыва дыл Тыва Республикада орус дыл-биле чергелештир күрүне дылы болуп турар. Төрөөн тыва дылынга тода, шын база хостуг чугаалажып билири тыва кижиниң бүгү талалыг сайзыралынга, амыдырал-чуртталгазынга, ажыл-агыйынга, эртем-өөредилгезинге чедишкениниң болурунун магадылалын берип турар. Ынчангаш тыва уругларга орус дыл-биле чергелештир төрөөн дылын билири чугула болганда, ону школа назыны четпээн (уруглар садтарынга) болгаш эге, ортумак база дээди өөредилге черлеринге бедик деңгелге сонуурганчыг кылдыр өөредири чугула. Национал школа тыва улустуң аас чогаалын болгаш тыва чечен чогаалдың байлаан таварыштыр сөс кулавырын байыдып, төрөөн дылынга арыг, чараш, хостуг, албадал чокка чугаалап билир кылдыр келир үениң салгалын өөредип чаңчыктырыр ужурлуг.

Тыва дыл – Россия Федерациязының бир субъектиси Тыва Республиканың девискээринде орус дыл-биле чергелештир күрүне дылдарының бирээзи, тыва улустуң төрөөн дылы болгаш аразында харылзажыр чепсээ. Ында тыва улустуң чүс-чүс чылдар өттүр кадагалап келгени байлак дуржулгасы, мерген угааны, угаан-бодалының эң-не бедик үлегерлери мөөңнеттинген. Тыва дыл амгы үеде тыва культураның – тыва улустуң байлак аас чогаалының, чечен чогаалдың, уран чүүлүнүң – болгаш массалыг информация

чепсектериниң, эртемниң, өөрөдилгениң болгаш кижизидилгениң дылы болбушаан, ажыл-агыйның аңгы-аңгы адырларында калбаа-биле ажыглаттынып турар. Тыва дылды

сонуургап, ону өөренир күзелдиг өске этностарның төлээлериниң саны база чылдан чылче немежип олурары ук дылдың ажыглалының калбарып, делгемчип олурарын бадыткап турар.

Төрөөн дылдың метапредметтиг (предметтен дашкаар азы ооң-биле чергелештир билип алып харылзашкак чүүлдер) хүлээлгелери уругларны школага бүгү талалыг хевирлээринге салдарлыг. Тыва дыл уругларның бодунуң көрүжүн шын илередиринге, угаап боданыышкынын, интеллектуалдыг болгаш чогаадыкчы аян-биле бодун сайзырадырынга, чаагай мөзү-бүдүшке хевирлээринге; чаа билиглерни, мергежилдерни шиңгээдип алырынга улуг уjur-дузалыг. Төрөөн дыл кижиниң бот-хуузуна чонунуң (тыва кижиниң) иштики сагыш-сеткил культуразының болгаш чечен чогаалының байлактары-биле кижини төрөлгөтөнниң культура-төөгүлүг дуржулгазын байлакшытпышаан, ниитилелдин негелделеринге чаңчыктырар харылзаа чепсээ болур.

Тыва дыл кандыг-даа билиглерни чедип алырының кол аргазы болбушаан, оон-даа сонгаар мергежил-чаңчылдарын шиңгээдип алырынга салдарлыг. Өске улус-биле харылзашып билири, тодаргай түңнелдерни чедип ап шыдаары, хөй ниитичи болгаш шилип алган мергежилиниң талазы-биле бедик идепкейжизи дээрге-ле херек кырында амыдыралдың бүгү-ле адырларында, ниитилелде болгаш делегейде болуп турар өскерилгелерге таарыштыр бодун ап чаңчыкканын илередир кижиниң шынарлары болур. Төрөөн дылын шиңгээдип алыры – өөреникчилерге өске эртемнерни чедишкенин билип алырының, долгандыр турар амыдырал болгаш бойдус дугайында билиглерин калбартырынын, өгбелериниң байлак дуржулгазын ажыглап билириниң база чаагай мөзү-бүдүш, сүзүктөриниң хевирлеттинериниң үндезини болур.

Кол школага (5-9 класстарга) төрөөн (тыва) дылды өөредириниң сорулгалары:

- Иштики сагыш-сеткили аажок байлак, бедик мөзү-бүдүштүг база бот-медерели бедик, Россияга, ооң иштинде төрөөн Тывазынга, бодунуң чуртунга бердинген, шынчы; төрөөн тыва дылынга ынак болгаш ону эки билир, хүндүлээр хамаатыны кижизидери;

- төрөөн дылын культураның болуушкуну кылдыр медереп хүлээп ап, ону чугаа чорударының, амыдыралдың аңгы-аңгы адырларынга билиг, дуржулга чедип алырының болгаш ниитилелде тургустунган мораль-этиктиг негелделерин, дылдың эстетиктиг үнезин медереп билириниң кол аргазы кылдыр хүлээп алыры;

- тыва дылды хүн бүрүде амыдыралдың болгаш өөрөдилгениң ажыл-чорудулгазында ажыглаар аргаларның бирээзи кылдыр хүлээп алыры; кижилер аразында харылзаа тударының кол аргазы кылдыр ажыглаары, өөрөдилгениң бүгү талалыг кылдыныгларын шиңгээдип алырынга (ажыл-чорудулганың сорулгаларын тургузуп, оларны планнап, чугаага хамаарыштыр бот-хыналданы болгаш бот-эдилгени кылыр; чугула медээ бээр аргаларны ажыглаар; библиографтыг дилээшкенин кылып билир, словарьлар, энциклопедиялардан болгаш өскө-даа бижимел барымдаалардан, массалыг медээ чепсектеринден болгаш Интернет четкизинден тыва дылда херек медээлерни, сөзүглелдерни тып, ушта бижип, эде тургузуп билир дээш о.ө.) уjur-дузалыг чугула дыл болуп турарын билиндирери;

- дыл системаның тургузуун, ону ажыглаарының дүрүмнерин, чугааның аянын болгаш литературлуг тыва дылдың кол негелделерин шиңгээдири; дылдың болуушкуннарын танып билири, оларны сайгарып, деңнеп, дүүштүрүп, бөлүктөп, үнелеп билир арга-дуржулгазын сайзырадыры, аңаа даянып аас болгаш бижимел чугаа культуразын сагыыры, чугаа чорударының хевирлерин билири, аңгы-аңгы байдалдарга дылды ажыглап шыдаары, чугаа этикединиң негелделерин шиңгээдип алыры; бодунуң ажыглап турары (потенциалдыг) сөс курлавырын улам байыдары; чугаада ажыглаттынып турар грамматиктиг аргаларның хемчээлин делгемчидери; чедип алган билиглерин, мергежил, чаңчылдарын өөрөдилге ажыл-чорудулгазынга болгаш хүн бүрүде амыдыралынга чугаа чорудуп тура, ажыглаар аргаларын улам байыдып сайзырадыры дээш о.ө.

Ажылчын программада 9-ку класста ниитизи-биле 35 шак, 6-гы класста 105 шак хувааттыгнан. Регионалдыг компонентиден алдынган шактарга даянгат, бо ажылчын программаны ол класстарга чыл дургузунда ниитизи-биле 68-68 шак кылдыр тургускан.

2. ПЛАНИРУЕМЫЕ РЕЗУЛЬТАТЫ ИЗУЧЕНИЯ ТУВИНСКОГО ЯЗЫКА

«ТЫВА ДЫЛ» ЭРТЕМИН ӨӨРЕНГЕНИНИҢ ТҮҢНЭЛДЕРИ

Кол школаның (5-9 класстар) доозукчуларының тыва дылдың программазын шингээдип алгаш, чедип алыр **бот-тускайлаң түңнелдеринге** дараазында чүүлдер хамааржыр:

1) кижиниң интеллектуалдыг болгаш чогаадыкчы салым-чаяанын база мөзү-бүдүш шынарларын сайзырадырынга төрөөн дылының чугулазын медереп билири, уругларның билиг чедип алырынга ук дылдың ужур-утказын тодарадып, ону тыва чоннуң ыдыктыг, үнелиг эртинелериниң бирээзи деп билири;

2) тыва дылдың эстетиктиг үнезин медереп билири; төрөөн дылынга ынак болгаш ону хүндүлөп, ол дээш чоргаарланыры; ону национал культураның кезээ кылдыр билип, арыг эдилээри;

3) дылдың байлак сөс курлавырын болгаш грамматиктиг аргаларын бодунун бодалдарын болгаш сагыш-сеткилин хостуг илередирде четче ажыглап шыдаары; бодунун чугаа-домаан хайгаарап, сайзырадып, экижидеринче чүткүлдүг болуру.

Метапредметтиг түңнелдеринге (предметтен дашкаар азы ооң-биле чергелештир билип алыр харылзашкак чүүлдери) дараазында чүүлдер хамааржыр (5-9, 10-11 класстарга):

1) Чугаа чорудулгазының бүгү-ле хевирлерин ажыглап билири:

Дыңнаары болгаш номчууру:

• бижимел болгаш аас медээниң утказын шын билип алыры (чугааның утказы, сөзүглелдин темазы, кол утказы; кол болгаш немелде медээ);

• аңгы-аңгы стильдерниң болгаш жанрларның сөзүглелдерин номчулганың янзы-бүрү хевирлеринге (сөзүглелден херек информацияны дилеп-тып номчууру (поисковый вид), чүгүртү азы улуг-каралап номчууру (просмотровый), таныжып номчууру (ознакомительный вид), шинчилел-сайгарылгалыг номчууру (изучающий вид)) таарыштыр ажыглап билири;

• аңгы-аңгы стильдерниң болгаш жанрларның сөзүглелдерин шын дыңнап билири; дыңнаарының янзы-бүрү хевирлерин (бир кижиниң тайылбыр чугаазындан болгаш аудио-, видеотехникадан сөзүглелдин кайы-бир кезээн шилип алгаш дыңнаары, сөзүглелдин кыска утказы-биле таныжары болгаш ону тодазы-биле дыңнаары) ажыглап билири;

• информация ап болур чүүлдерден, ооң иштинде өөредиглиг компакт-дискилерден, Интернет четкизинден; янзы-бүрү словарьлардан тайылбыр номнардан (справочниктер) болгаш электроннуг шыгжамырлардан медээлерни тып билири;

• бердинген темага материалдарны тып, системажыдып билири; херек медээлерни боду тып билири; медээлерни чаартып азы ол-ла хевээр дамчыдып билири;

• сөзүглелдерниң утка, стилистика талазы-биле онзагайларын болгаш ажыглаан аргаларының аайы-биле дүүштүрүп болгаш деңнеп билири;

Чугаалаары болгаш бижиири:

• кылыр дээн ажыл-херээниң сорулгаларын (хууда болгаш эштери-биле) тодазы-биле билип, кандыг-даа ажылды чурум аайы-биле кылып, чедип алган түңнелдерин үнелеп, аас болгаш бижимел чугаага илередип билири;

• дыңнаан азы номчаан сөзүглелиниң утказын даалга езугаар дамчыдып (планны тургузуп, утказын чугаалап, допчулай бижип, үнелел берип) шыдаары;

• сөзүглелдин утказын, кымга хамаарыштырганын, чугааның байдалын барымдаалавышаан, аңгы-аңгы хевирлерге болгаш жанрларга тургузуп шыдаары;

• аас болгаш бижимел чугаага бодунун бодалын хостуг илередири, сөзүглелдин тургузуунун негелделерин сагыыры (бодалының ужур-уткалыын, дес-дараалашкаан, харылзаалыын, темага дүүшкээн дээш о.ө.); номчаан, дыңнаан, көрген чүүлдеринге бодунун хамаарылгазын шын илередири;

• монологтуң янзы-бүрү хевирлерин (тоожуушкун, чурумал, угаап боданыышкын болгаш оларны холуй); диалогтуң янзы-бүрү хевирлерин: (хүндүлел аянын илередир диалог (этикетный диалог), айтырыг-харыы (диалог-расспрос), чугаалажып орар кижизин чугаа чорударынче кыйгырары (диалог-побуждение), өске киж-биле бодал солчуру (диалог-обмен мнениями) дээш о.ө.) ажыглап билири;

• амгы тыва литературлуг дылда шын адалганың, лексиканың, грамматиканың кол нормаларын, стиль нормаларын херек кырында ажыглап билири; бижимел чугаага шын бижилгениң, пунктуацияның кол дүрүмнерин сагыыры;

• чугаа этиксединиң нормаларын хажытпайн, чугаага киржип шыдаары; чугаа үезинде арын-шырайын болгаш шимчээшкннерин эптиг болгаш шын алдынары;

• хүн бүрүде өөренип азы ажыл кылып турар үезинде бодунун чугаазын хайгаарап билири; чугааның утказының болгаш шын ажыглалының аайы-биле бодунун дылын үнелеп билири; дылында грамматиктиг болгаш чугаа частырыгларын тып болгаш эдип билири; бодунун тургусканы сөзүглелин хоюглап азы эдип, =скертип, делгередип билири;

• бодунун үежилериниң мурнунга улуг эвес дыңнадыг, илеткелди кылып, рефераттын утказын дамчыдып билири; маргылдаалыг, чидиг айтырыгларны бадытталдарга даянмышаан, шиитпирлеп билири;

2) алган билиглерин, мергезилдерин, чаңчылдарын хүн бүрүде амыдыралга ажыглап билири; төрөөн дылды өске эртемнерге билиг чедип алырының кол чепсээ кылдыр шын ажыглаары; ону өске-даа эртемнерде (даштыкы дыл, орус дыл болгаш чогаал дээш о.ө) дылдың аргаларын сайгарарынга ажыглап билири;

3) долгандыр турар улус-биле харылзажып, кандыг-бир ажылды кылып тура, маргылдаалыг, чидиг айтырыглар шиитпирлээрде, эптиг чугаалажып, харылзажып билири; амыдыралчы болгаш ажыл-агыйжы чугаа үезинде чугаа культуразының негелделерин сагыыры.

Доозукчулар дараазында предметтиг түңнелдерни чедип алыр:

5-9 класстарга:

• Дылдың хүлээлгелериниң дугайында, тыва дыл – Россия Федерациязында Тыва Республиканың үндезин чурттакчылары тыва чоннуң төрөөн дылы база күрүне дылдарының бирээзи дээрзин, төрөөн дыл болгаш чоннуң культуразының сырый харылзаалыг болурун, төрөөн дылдың киж-бүрүзүнүң болгаш ниитилелдин амыдыралынга ужур-дузазын билири;

• тыва дылдың гуманитарлыг эртемнер аразында болгаш ниити өөрөдилгеде туружун болгаш ужур-дузазын билири;

• төрөөн дылдың эртем талазы-биле үндезиннерин; оларның чадаларының болгаш билиглериниң аразында харылзааларын шиңгээдип алыры;

• дыл эртемниң кол баазалыг билиглерин болгаш ооң кезектерин шиңгээдири: дыл болгаш чугаа, харылзажыр чугаа, бижимел болгаш аас чугаа, монолог, диалог болгаш оларның хевирлери; чугааның байдалы; чугаа (чугаалажыр), эртем, публицистика, албан херек, чечен чогаал стильдери болгаш оларның жанрлары, дылы; чугааның утка хүлээлгелериниң аайы-биле хевирлери (тоожуушкун, чурумал, угаап боданыышкын) сөзүглел, сөзүгелелдин хевирлери; дылдың кол-кол кезектери, оларның демдектер болгаш чугаага ажыглалының онзагайларын шиңгээдип алыры;

• тыва дылдың лексика болгаш фразеологиязының кол стилистикти курлавырларын, тыва литературлуг дылдың нормаларын (шын адалганың, грамматикти орфографтыг, пунктуастыг), чугаа этиксединиң дүрүмнерин шиңгээдири болгаш оларн херек кырында амыдыралга аас болгаш бижимел чугаага ажыглаары;

• дылдың кол кезектерин, дылдың грамматиктиг категорияларын танып билип болгаш сайгарары, чугаага шын ажыглаары;

- сөстүң янзы-бүрү сайгарылгаларын (фонетиктиг, лексиктиг, морфемниг, морфологтуг), сөс каттыжышкынының болгаш домактың синтаксистиг сайгарылгазын шын кылып, сөзүглелдин тургузуунун болгаш кол демдектериниң аайы-биле, дылдың кандыг хүлээлгелерин күүседип чоруурунун болгаш уран аргаларны ажыглаанының аайы-биле сайгарары;

- лексиктиг болгаш грамматиктиг синонимнерни ажыглаанындан кижиниң чугаазының чечен-мерген, а чечен чогаал дылының каас-чараш, байлак болу бээр аргаларын билири болгаш чугаазынга шын ажыглаары;

- төрөөн дылдың эстетиктиг хүлээлгелерин медресеп билири, чечен чогаалдың дылын сайгарып тура, чугааның эстетиктиг талазын үнелеп билири.

Чедип алыр мергежилдер, чанчылдар:

5 класс: Сөстерниң лексиктиг, фонетиктиг, тургузуг талазы-биле, чугаа кезектеринин аайы-биле сайгарылгазын, 2 чугула кежигуннуг домактарнын синтаксистиг сайгарылгазын кылып билир;

- Чүве ады, демдек ады, сан адын тып билир. Укталган чүве аттарын тургузуп билир.

- Орфографиядан: шын бижилге дурумнерин тайылбырлап шыдаар.

- Пунктуациядан: өөрөнгөн дурумнерге бижик демдектерин тыпкаш, тайылбырлап билир.

6 класс: Сөс чогаадылгазының сайгарылгазын кылыр. Өттүнүг сөстерни, кылыг сөзүн, наречис, ат орнун, дузалал чугаа кезектерин ылгап, тып, чугаага ажыглап билир. Өөрөнгөн чугаа кезектеринге хамаарышкан сөстерни тып шыдаар болгаш оларнын грамматиктиг демдектерин тодарадып билир.

7 класс: Сөс каттыжышкыннарының, ийи чугула кежигүннүг болгаш чаңгыс чугула кежигүннүг бөдүүн домактарның синтаксистиг сайгарылгазын кылыр. Домактың чаңгыс аймак кежигүннери, кирилде сөстер болгаш кирилде домактар, адалга-биле нарынчыттыг ийи чугула кежигүннүг болгаш чаңгыс чугула кежигүннүг бөдүүн домактар тургузуп шыдаар. Өөрөнгөн орфограммаларын тайылбырлап билир. Өске кижиниң чугаазын дорт болгаш доора чугаа-биле дамчыдып шыдаар. Тускайлаан кежигүннерлиг домактарга, нарын домактарга бижик демдектерин салыр. Дорт чугаалыг домактарга бижик демдектерин шын салыр. Цитата, диалогка бижик демдектери.

8 класс: Чагырышпаан нарын домактарның кезектериниң харылзаазын тодарадыр, сайгарылгазын кылыр. Чагырышкан нарын домактарның кол болгаш тайылбыр кезектерин тып, оларның холбаазын шын тодарадыр. Тайылбыр домактарның янзыларын бот-бодундан ылгап, шын тодарадыр.

9 класс: Янзы-буру хевирлерлиг нарын домактарны тургузар, сайгарар, оларга бижик демдектерин шын салып, тайылбырлап билир.

- Сөзүглелдин стилин болгаш жанрын тодарадып билир. Литературлуг дылдын нормаларын сагыыр.

- Сөзүглелди кыскаладып билир.

- Бодалдарын илередип, чогаадыг-угаап- боданышкынны бижип билир.

Пунктуациядан: - 8-9 класстарга оорөнгөн пунктограммаларны тывар, бижик демдектерин салганын бадыткап шыдаар. НСК бижик демдектерин салып билир, тайылбырлап билир.

Орфографиядан: - Өөрөнгөн орфограммаларны шын бижири, тайылбырлап шыдаар.

Тыва дыл эртемин өөредиринин туннелдери.

5-9 класстарга оореникчилер тыва дыл кырынга бодунун бодалын чугаанын аас болгаш бижимел хевиринге шын, билдингир, чараш, частырыг чок чугаалап, бижип билир уjurлуг. Чогаадыг бижири негелделерни долузу-биле билир, кууседип шыдаар уjurлуг. Херек таварылгаларда шын бижилгенин дурумнерин ажыглаарын тайылбырлап билир. Өскээр чугаалаарга, тыва орфографиянын болгаш пунктуациянын дурумнерин шингээдип алырынга четчир билиглерни алган турар уjurлуг. Чугаа культуразынын чурумун, чугаа уjurларын шингээдип алган турар.

Кол школаны дооскан өөреникчи, доозукчу: дылдын грамматиктиг, лексиктиг, орфоэптиг, орфографтыг, пунктуастыг нормаларын билири;
Дылдын тургузуунун дугайында кол билиглерни алган турар. Чугаанын бүгү хевирлерин ажыглап билири.

7-ги класска тыва дылда

календарь-тематиктиг планнаашкын

Темалар	Шагы	Эрттирер уези	
		Программа езугаар	Херек кырында
Книрилде кичээл. Дыл дугайында ниити билиглер. Тыва дыл-куруне дылы Тыва дыл-тыва чоннун ончузу Тыва дыл болгаш чоннун культуразы	1	03.09.	
Литературлуг дылдын стильдери	1	10.09.	
6 класстарга ооренген чуулдеринге катаптаашкын Сос тургузуу. Сос чогаадылгазы. Морфология	1	17.09	
Хыналда ажыл	1	24.09	
Морфология. Кылыг созу. Орфография. Чугаа культуразы. Кылыг созунун утказы, грамматиктиг демдектери, синтаксистиг хулээлгези.	1	01.10	
. Кылыг состеринин уткалыг болуктери	1	08.10	
Кылыг созунун дозу.	1	15.10	
Кылыг созунун чогаадылгазы. Морфологтуг арга. Синтаксистиг арга.	1	22.10	
Дузалак кылыг состери. Бодуун, нарын, составтыг кылыг состери.	1	05.11	
Кылыг созунун болур , болбас хевирлери	1	12.11	
Кылыг созунун залогтары	1	19.11	
Кылыг созунун видтери..	1	26.11	
Причастиелер. Причастие-кылыг созунун тускай хевири. Эрткен уенин причастиези. Келир уенин причастиези	1	03.12	
Болгалак болгаш болгу дег уенин причастиези	1	10.12	
Хыналда ажыл	1	17.12	
Деепричастиелер. Деепричастие-кылыг созунун оскерилбес тускай хевири. Кожаланчак, каттышкак эрткен деепричастиелер	1	24.12	
Болбас, удекчи, кызыгаарлааар деепричастиелер	1	14.01	
Наклонениелер. Кылыг созунун	1	21.01	

наклонениеелери. Болуушкун, дужаал, даар наклонениеези			
Чопшээрел, кызыгаарлааар наклонениеелер.	1	28.01	
Оттунуг состер. Оттунуг состернин ажыглалы	1	04.02	
Наречие. Орфография. Чугаа культуразы. Наречие. Наречиеелернин чогаадылгазы, оларны шын бижиири. Наречие тургузар оске аргалар	1	11.02	
Наречиеенин болуктери (Уенин, туруштун, сорулганын, чылдагааннын)	1	18.02	
Наречиеенин болуктери: Кылдыныг аргазынын, хемчегнин	1	25.02	
Наречиеелерни оске чугаа кезектеринден ылгап алыры	1	04.03	
Дузалал чугаа кезектери. Эвилелдер. Эдеринчилер болгаш дузалал аттар.	1	11.03	
Артынчылар болгаш аян созу. Дузалал чугаа кезектери болгаш аян состерин чугаага ажыглаары	1	18.03	
Чугаа чорудулгазы. Чугаа культуразы. Созуглел дугайында билиг. Созуглелдин темазы болгаш кол бодалы	1	01.04	
Созуглелдин янзылары. Тоожушкун	1	08.04	
Чурумал. Угаап боданыышкын	1	15.04	
Диалогту аас болгаш бижимел чугаага ажыглаары	1	22.04	
Хыналда ажыл	1	29.04	
Чыл тончузунде туннел катаптаашкын. Кылыг созу. Наречие. Оттунуг состер	1	13.05	
Дузалал чугаа кезектери. Аян состери	1	20.05	
Туннел кичээл	1	27.05	

ПРОНУМЕРОВАНО, ПРОШНУРОВАНО
И ЗАКРЕПЛЕНО ПЕЧАТЬЮ
ВСЕГО

Директор школы СОШ / Вет / листы / Ондар О.Б.

